

Stagegids minor de wervelkolom centraal

Hogeschool Leiden
Faculteit Gezondheidszorg
Opleiding Fysiotherapie
Minor de Wervelkolom Centraal
Minor leider: Erik Weijzenfeld
Email: weijzenfeld.e@hsleiden.nl
Telefoon: +31639271606

1. Inleiding

In deze informatiegids worden de competenties, organisatie en procedures van de stage van de minor de wervelkolom centraal als onderdeel van de postpropedeutische fase van de opleiding Fysiotherapie van de Hogeschool Leiden beschreven.

De minor de wervelkolom centraal is een verdiepende minor. In deze minor wordt op een gestructureerde manier gekeken naar bewegingen van en in de wervelkolom, waarbij uitgebreid aandacht besteed wordt aan de volgende onderdelen:

- De functionele anatomie (moet voldoende zijn en bekend),
- De osteo- en arthrokinematica,
- De biomechanica en zorgtechnologie,
- Het regionaal en segmentaal onderzoeken van de wervelkolom en het SI-gewricht
- Het regionaal en segmentaal behandelen van de wervelkolom en het SI-gewricht.
- Er wordt een stevige basis gelegd op het gebied van manueel therapeutisch handelen, uitgaande van de technieken van de SOMT en de OMT, zodanig dat de student die deze minor gevolgd hebben in aanmerking kunnen komen voor vrijstellingen aan de opleiding voor Manuele Therapie in Amersfoort de SOMT
- Klinische lessen waarbij de technieken praktisch worden toegepast aan de hand van een casus d.m.v. een patiënt simulatie.
- Een bezoek aan de snijzaal.
- Het lopen van een stage (moet voldoende zijn).
- Het maken van een case-report en een CAT die geüpload kan worden voor de opleiding Manuele Therapie SOMT
- De vaardigheidstoets

Naast het verwerven van theoretische kennis, klinisch redeneren en praktische vaardigheden werk je in deze minor ook aan de ontwikkeling van het professioneel gedrag. Wat zijn de huidige leerwensen van de student en waarom? Wat gaat de student aanpakken om te verbeteren in deze minor en hoe ga hij/zij dat doen? Als professional ben je continue kritisch op het eigen functioneren en gericht op ontwikkeling.

Als onderdeel van deze minor is er een *10-daagse stage (64 uur stage binnen 10 weken)* die plaatsvindt in een praktijk waarin gecertificeerde manueeltherapeuten, geschoold in SOMT, van der Bijl, OMT of manueel therapeut, werken en ingeschreven binnen het register NVMT **en 16 uur stage bij een oudere jaar student van de opleiding manueel therapie SOMT.**

Indien de student niet kan worden ingedeeld bij een SOMT oudere jaars dient hij/zij 80 uur stage te lopen bij een andere gecertificeerde manueel therapeut zoals boven vermeld.

2. Wat is de stage van de minor de wervelkolom centraal.

2.1 Doel van de stage

Het algemene doel van een HBO-opleiding Fysiotherapie is het opleiden tot een basisfysiotherapeut. Centraal hierin staan de rollen en competenties van de fysiotherapeut.

In de stage van de minor de wervelkolom centraal richt de student zich vooral op de rol van zorgverlener, gezondheidsbevorderaar.

Kijkende naar de werkzaamheden van de student gedurende de stage, gaat het om:

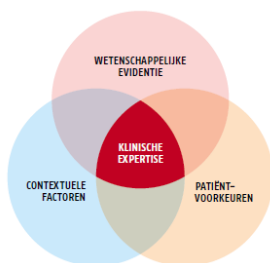
- 1) Het opdoen van leerervaringen in een praktijk waar manueeltherapeuten werkzaam zijn.
- 2) Het opdoen van leerervaringen met het klinisch redeneren (clinical reasoning) m.b.t. manuele therapie
- 3) Het ontwikkelen van vaardigheden in een therapeut-patiëntrelatie
- 4) Het opdoen van leerervaringen met het manueel therapeutisch methodisch handelen.
- 5) De tot nu toe vooral theoretisch of in simulaties opgedane competenties (kennis, vaardigheden, inzicht en attitude) omzetten naar algemene manueel therapeutische beroepscompetenties in de reële beroepssituatie.
- 6) Het onderbouwen van handelen en transparant maken van manueel therapeutische zorg
- 7) Het leren door voortdurende reflectie op het eigen handelen, verwerven en verwerken van feedback.
- 8) Ontwikkelen professioneel gedrag

Ad 1. Het opdoen van leerervaringen in de praktijk

Het is een bewuste keus om de student mee te laten lopen met een gecertificeerde manueel therapeut die geschoold is in een bepaalde manuele therapie richting (SOMT, van der Bijl, OMT) en hier leerervaringen bij opdoet. Op deze manier kan de student de complexiteit van de manuele therapie ontdekken en bepalen waar de eigen kwaliteiten en voorkeuren liggen.

Ad 2. Het opdoen van leerervaringen met het klinisch redeneren (clinical reasoning)

Met het klinisch redeneren wordt het logisch redeneren op basis van algemeen geaccepteerde voor de manuele therapie relevante kennis, uitgaande van 'the best evidence' bedoeld. Hierbij gaat het om het verbanden leggen op diverse niveaus, in de gebieden patiëntwaarden, klinische expertise en wetenschappelijk bewijs. Dit is gebaseerd op de groeiende behoefte aan onderbouwing en transparantie van kwaliteit van zorg. ¹

Ad 3. Het ontwikkelen van vaardigheden als fysiotherapeut in de rol van zorgverlener

---

¹ KNGF beroepsprofiel fysiotherapeut 2021.

"Als zorgverlener verleent de fysiotherapeut patiëntgerichte zorg aan patiënten met een hulpvraag gerelateerd aan ervaren beperkingen in het bewegend functioneren. Na afweging of er sprake is van een indicatie voor fysiotherapie, verleent de fysiotherapeut zorg via begeleiding, coaching en/of behandeling. Fysiotherapeutische zorg is gebaseerd op klinisch redeneren en gedeelde besluitvorming. Hierin worden klinische expertise, wetenschappelijke evidentie, contextuele factoren en voorkeuren van de patiënt en/of zijn/haar naaste(n) gewogen (evidence-based practice). De fysiotherapeut ondersteunt het zelfmanagement van de patient en houdt rekening met zijn/haar leefomgeving". (KNGF beroepsprofiel – fysiotherapeut 2021)

Ad 4. Het opdoen van leerervaringen met het manueel therapeutisch methodisch handelen.

De manueeltherapeut werkt planmatig, doelgericht en procesmatig. Planmatig houdt in dat het handelen gekenmerkt is door een voorbedachte, herkenbare, logische samenhang, planning, uitvoering en verslaglegging. Doelgericht houdt in dat het handelen is gericht op het bereiken van een tevoren vastgesteld helder en concreet doel, samen met de cliënt. Procesmatig houdt in dat alle aspecten van het handelen met elkaar samenhangen en elkaar voortdurend wederzijds beïnvloeden. Dit laatste betekent dat er altijd sprake is van beargumenteerd en gecombineerd monitoren en bijsturen van het handelen. Door deze methodische werkwijze kan de manueeltherapeut transparante en toetsbare zorg op maat leveren.

Ad 5. De tot nu toe vooral los van elkaar opgedane competentiedelen (kennis, vaardigheden, inzicht en attitude) omzetten naar geïntegreerde therapeutische beroepscompetenties

Tot aan de stage is de minor met name gericht op deelcompetenties geweest. In deze stage is het de bedoeling om de tot nu toe vooral gefractioneerd opgedane competenties (kennis, vaardigheden, inzicht en attitude) om te zetten naar geïntegreerde manueel therapeutische beroepscompetenties.

Ad.6. Het onderbouwen van handelen en transparant maken van therapeutische zorg

Het onderbouwen van handelen en transparant maken van therapeutische zorg zijn taken die steeds meer aandacht krijgen gezien de noodzaak tot evidence based handelen van elke professionele beroepsbeoefenaar. Evidence based handelen behelst hier drie pijlers: wetenschappelijke onderbouwing, klinische expertise en patiëntwaarden. In de wetenschappelijke onderbouwing betekent dit, dat een student zich verder bekwaamt in het lezen en beoordelen van vakliteratuur en de bevindingen, na weging, leert implementeren in zijn handelen. Daarnaast zal dit vorm krijgen door het kennen en gebruiken van richtlijnen, en het leren aangegeven wanneer en waarom van de richtlijn wordt afgeweken. De patiëntwaarden krijgen vorm in de vragen van de anamnese en de wijze waarop illness beliefs en coping stijl worden meegenomen in de behandelvoorstellen en begeleiding van de patiënt. De klinische expertise is datgene dat de student, op basis van bovenstaande en door veel praktisch handelen, in de praktijk het meest ontwikkelt.

Ad 7. Het leren door voortdurende reflectie op het eigen handelen, verwerven en verwerken van feedback (reflectieve professional)

"Als reflectieve professional hanteert, bevordert en onderhoudt de fysiotherapeut de eigen vakbekwaamheid en draagt bij aan die van collega-fysiotherapeuten en andere samenwerkingspartners. Kern hierbij is het ontwikkelen van een (eigen) professionele

identiteit, waarbij voortdurende reflectie op eigen handelen essentieel is. De fysiotherapeut is verantwoordelijk voor het plannen en organiseren van de eigen professionele ontwikkeling, en ondersteunt die van collega-fysiotherapeuten en andere samenwerkingspartners door reflectie op hun handelen en/of gedrag". (KNGF beroepsprofiel-fysiotherapeut 2021)

Ad 8. Het ontwikkelen van professioneel handelen en de rollen van de fysiotherapeut

"Elke rol is opgebouwd uit een aantal competenties. Deze competenties zijn vervolgens te verdelen

in de samenhangende bouwstenen 'kennis', 'vaardigheden' en 'attitude'. Voor elke fysiotherapeut

geldt dat hij of zij alle competenties behorende bij de rollen zodanig moet beheersen, dat uitoefening van de rollen in de beroepspraktijk mogelijk is. Daarbij moet de fysiotherapeut deze

rollen ook, passend bij de praktijksituatie, in verschillende combinaties kunnen bekleden.

De volgende rollen worden onderscheiden: 1) Zorgverlener, 2) Gezondheidsbevorderaar, 3) Samenwerkingspartner, 4) Organisator, 5) Reflectieve professional 6) Innovatieve professional en 7) Communicator". (KNGF beroepsprofiel-fysiotherapeut 2021)

Iedere fysiotherapeut is in staat om zelfstandig de rollen uit te voeren aan de hand van de beschreven competenties. Je draagt zelf verantwoordelijkheid voor elke rol en het werk dat je verricht. Je handelt in lijn met geldende wet- en regelgeving en beroeps- en kwaliteitsstandaarden.

Als professional ontwikkel je je op je eigen manier.

De stage

De stage bestaat uit 80 uur in totaal, (10 stage dagen) en is verdeeld in de volgende onderdelen:

- Er wordt **16 uur meegelopen** met een ouderejaars SOMT student.

De SOMT student heeft hierbij als opdracht de student te begeleiden en helpen in manueel therapeutisch kader.

- **64 uur bij een** gecertificeerde manueeltherapeuten, geschoold in SOMT, van der Bijl, OMT of manueel therapeut Vrije Universiteit Brussel, werken en ingeschreven binnen het register NVMT.

De stage wordt beoordeeld door de praktijkbegeleider. De student laat de praktijkbegeleider een formulier invullen in Scorion.

Zie bijlage 1 voorbeeldformulier.

Product gekoppeld aan de stage Critical Appraisal of a Topic (CAT) (bijlage 2)

Voor de studenten die willen doorgaan met de opleiding Manuele Therapie aan de SOMT belangrijk dat zij een CAT schrijven voor deze studenten geldt dat de CAT moet gaan over LWK klachten.

In bijlage 2 de opdracht voor een CAT.

Het beoordelingsformulier is te vinden op de omgeving DLO (toetsing)

BIJLAGE 1

Feedback werkpleklers

Naam student: Teststudent Rachel

Studentnummer: 123456

Contactgegevens stage/stagebegeleider:

Naam:

E-mail:

Telefoonnummer:

Leerdoelen:

Op welke onderdelen wil je feedback ontvangen?

- Diagnostisch - Aanmelding
- Diagnostisch - Anamnese
- Diagnostisch - Onderzoek
- Diagnostisch - Diagnose en indicatiestelling
- Therapeutisch - Diagnose en indicatiestelling
- Therapeutisch - Behandelplan
- Therapeutisch - Behandeling
- Therapeutisch - Evaluatie

Tussentijds opslaan

Opslaan en sluiten

BIJLAGE 2

Instructies CAT

Ter voorbereiding op de opdracht:

- Kies een wervelkolom gerelateerde aandoening/pathologie uit en ga na wat de meest gangbare behandeling is.
- Beschrijf de behandoelen die jij voor ogen hebt.
- Beschrijf het behandelplan en de gekozen middelen of het behandelprotocol die hieruit voortvloeien.

De opdracht:

- Formuleer aan de hand van het behandelplan een vraag volgens de PICO-regel.
- Zoek naar de meest recente en relevante literatuur op PubMed, MedLine etc.
- Bepaal op basis van de door jou geformuleerde inclusiecriteria welke literatuur jij gaat gebruiken voor het beantwoorden van jouw onderzoeksvraag (dit moeten indien te vinden 2 RCT's of 1 systematische review zijn!!!).
- Mochten de artikelen RCT's zijn, doe dan een uitspraak over de methodologische kwaliteit en noteer deze op papier.
- Doe een uitspraak over de mate van bewijs die de door jou gevonden studies kunnen geven op basis van het onderzoeksdesign en de methodologische kwaliteit.
- Maak een CAT die moet voldoen aan de volgende criteria:
  - **Titel** (zelf bedenken),
  - De items van de PICO-regel moeten terugkomen).
  - **Aanleiding** (beschrijf wat de reden is voor de onderzoeksvraag die jij geformuleerd hebt).
  - **Methode zoeken** (beschrijf hoe jij gezocht hebt in verschillende databases).
  - **Samenvatting** (vat de door jou gevonden artikelen samen, maak hierbij gebruik van de bovenstaande vragen die je beantwoord hebt).
  - **Evaluatie** (doe een uitspraak over de validiteit (= methodologische kwaliteit), klinische relevantie (gegevens generaliseerbaar voor de door jou gekozen patiëntenpopulatie?), kanttekeningen bij de onderzoeken).
  - **Praktische toepasbaarheid** (hoe gaan de gegevens uit het de onderzoeken gebruikt worden in de dagelijkse praktijk)
Neem het gangbare behandelplan of behandelprotocol nog eens door en geef je mening over de mate waarin er sprake is van een evidenced based practice (EBP) behandelplan.

Bronnen

Baarda, D.B. & Goede, M.P.M. de (2006). Basisboek methoden en technieken; handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwantitatief onderzoek. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.

Kuiper, C., Verhoef, J., Louw, D. de & Cox, K. (2004). *Evidence-based practice voor paramedici; methodiek en implementatie*. Eerste druk. Uitgeverij Lemma, Utrecht.